

KLUCZOWE CELE, UWARUNKOWANIA I EFEKTY TRANSFORMACJI ENERGETYCZNEJ W SEKTORZE DYSTRYBUCJI ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Inwestycje w sieci dystrybucyjne podstawą transformacji energetycznej:

Dynamiczny wzrost rozproszonych zasobów energii odnawialnej, połączony z rozwojem nowych technologii, w sposób istotny wpływa na przyszły kształt rynku energii elektrycznej. Transformacja energetyczna, która przyspieszyła znacząco w ostatnich latach, silnie oddziałuje na sieć dystrybucyjną, jednocześnie kształtując nową rolę Operatorów Systemów Dystrybucyjnych (OSD) na tym rynku. Regulacje prawne – zarówno europejskie, jak i krajowe – stawiają przed OSD szereg nowych wyzwań. Ekspert nie mają wątpliwości – sieci dystrybucyjne są kluczem do udanej transformacji, wymagają dodatkowych, znacznych nakładów finansowych, właściwego otoczenia regulacyjnego i harmonizacji kierunków wsparcia poszczególnych sektorów rynku energii.

Powyższe przekonanie stało u podstaw uruchomienia przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE) w roku 2021 projektu „**Karta Efektywnej Transformacji Sieci Dystrybucyjnych Polskiej Energetyki**”.

Cel projektu: skuteczne przeprowadzenie realnej transformacji energetycznej sektora dystrybucji.

U podstaw realizacji tego strategicznego celu znalazły się:

- diagnoza kluczowych potrzeb rozwojowych i inwestycyjnych OSD do roku 2030 (wymogi prawne → wyzwania OSD),
- identyfikacja narzędzi (scenariusze inwestycyjne),
- określenie sposobu i źródeł finansowania (taryfa, środki pomocowe),
- ocena wpływu realizacji programu inwestycyjnego na otoczenie (wpływ na taryfę i beneficjentów),
- zmiana / dostosowanie modelu regulacyjnego OSD - wsparcie aktywności inwestycyjnej OSD,
- zmiany legislacyjne ułatwiające inwestycje sieciowe i pozyskiwanie środków pomocowych.

Interesariusze projektu:

Prezes URE - *regulator*

MKiŚ, MAP, MRIT, MFiPR - *legislatorzy*

OSDp - *wykonawcy*

OSP - *konsultant*

odbiorcy, przedsiębiorcy, gospodarka, Państwo – *beneficjenci transformacji sektora energii*.

Planowane efekty inwestycji:

- Rozwój sieci niezbędny dla przyłączenia OZE, magazynów energii, elektromobilności / zwiększenie mocy zainstalowanej OZE (z udziałem prosumentów) do ok. 50 GW, tj. o ok. 230 %, udział OZE w miksie energii elektrycznej na poziomie 50 % w horyzoncie do roku 2030 (z uwzględnieniem mocy przyłączanej do sieci PSE),
- Cyfryzacja i automatyzacja sieci i usług (smart grid) / zwiększenie elastyczności sieci, wsparcie transformacji rynku energii (aktywności uczestników rynku, rozwoju nowych produktów i usług),

- Liczniki Zdalnego Odczytu (smart metering) / 100% (18 mln) liczników rozliczeniowych do końca 2030 roku, 100% (ponad 250 tys.) liczników bilansujących w stacjach SN/nN do 2025 roku,
- Przyłączenia / realizacja strategicznych inwestycji przyłączeniowych, wzrost liczby odbiorców przyłączonych do sieci o ponad 2 mln nowych odbiorców do roku 2030.

Wskazane efekty są wynikiem realizacji Scenariusza Inwestycje konieczne: inwestycje OSD wynikające z zakresu koniecznej transformacji sektora i wymogów formalno-prawnych (aktualnych i przygotowywanych do wdrożenia), w tym przede wszystkim przyłączeń odbiorców i wytwórców energii elektrycznej (w szczególności z OZE). Szacowana wielkość nakładów inwestycyjnych wyniesie ok. **130 mld zł do roku 2030 roku**. Wydatkowanie tych środków zaowocuje przyspieszeniem przekształcenia sieci pasywnej (jednokierunkowej) w sieć aktywną (dwukierunkową), skróci czas i uprości wydawanie warunków przyłączenia dla priorytetowych uczestników rynku energii (OZE, punkty ładowania e-mobility, magazyny energii, odbiorcy realizujący elektryfikację swoich potrzeb energetycznych), umożliwi większą otwartość monopolu sieciowego na nowe i innowacyjne potrzeby gospodarki i odbiorców końcowych.

Możliwości i źródła finansowania przez OSD Scenariusza Inwestycje konieczne:

Obecny model regulacyjny (taryfa) i planowane środki pomocowe w wysokości ok. 7 mld zł pozwalają na jedynie częściowe sfinansowanie scenariusza Inwestycje konieczne. Analizy wykazały, że do roku 2030 wysiłek inwestycyjny należy zwiększyć o ok. 38 mld zł. Te dodatkowe środki mogą zostać pozyskane poprzez zmianę obecnego modelu regulacyjnego lub poprzez zwiększenie wysokości bezzwrotnych środków pomocowych.

Analiza wpływu realizacji Scenariusza Inwestycje konieczne na wzrost taryfy (skutki finansowe dla odbiorców):

Brak zapewnienia dodatkowych środków pomocowych (ponad obecnie planowane ok. 7 mld zł) może spowodować średnioroczny wzrost stawki dystrybucyjnej dla wszystkich OSD w latach 2023-2030 tylko z tytułu realizacji Scenariusza Inwestycje konieczne o ok. 7,5 %.

Aktualna sytuacja geopolityczna (i jej skutki dla Polski):

Prace nad Kartą i początkowe jej wdrażanie zbiegły się z tragicznymi wydarzeniami za naszą wschodnią granicą. Środowisko dystrybutorów energii nie pozostaje obojętne na te wydarzenia i dołoży daleko idącej staranności, by jak najszerzej, w zakresie swoich możliwości, minimalizować negatywne skutki wysokich cen nośników energii i braku surowców energetycznych dla polskiej gospodarki i odbiorców końcowych.

Dalsze kroki:

- opracowanie propozycji niezbędnych zmian modelu regulacyjnego OSD
- zainicjowanie i przeprowadzenie koniecznych zmian legislacyjnych uwzględniających nowe wymagania regulacyjne oraz zapewniających m.in. środki pomocowe dla OSD
- konsekwentna realizacja programów inwestycyjnych i poprawa efektywności inwestycji sieciowych
- przebieg transformacji należy poddać stałemu monitoringowi, stale analizować osiągnięte rezultaty oraz racjonalnie kształtować pożądany przebieg procesów inwestycyjnych wprowadzając niezbędne korekty
- funkcje monitorowania procesu transformacji powierza się Komitetowi Sterującemu Karty Efektywnej Transformacji Sieci Dystrybucyjnych Polskiej Energetyki.